

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Відокремлений структурний підрозділ
«Педагогічний фаховий коледж
Львівського національного університету імені Івана Франка»

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні циклової комісії гуманітарної та
соціально-економічної підготовки
(протокол № 1 від «30» 08 2023р.)

Голова циклової комісії Оксана ІВАХ

СИЛАБУС З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІЛОСОФІЯ

Освітньо-професійний ступінь	«фаховий молодший бакалавр»
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	013 Початкова освіта
Освітньо-професійна програма	Початкова освіта
Форма навчання	денна

Силабус курсу «Філософія»

2023-2024 навчального року

Назва курсу	Філософія
Адреса викладання курсу	вул. Туган-Барановського, 7, 79000 Львів
Циклова комісія, за якою закріплена дисципліна	Гуманітарної та соціально-економічної підготовки
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01 Освіта / Педагогіка, 013 Початкова освіта
Викладач курсу	Шукалович Анна Миколаївна
Контактна інформація викладачів	anna.shukalovych@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	У день викладання курсу відповідно до розкладу (вул. Туган-Барановського, 7, каб. 49) Також проводяться он-лайн консультації у системі Moodle. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://pedcollege.lnu.edu.ua/course/filosofiya-pochatkova-osvita
Інформація про курс	Нормативна навчальна дисципліна вивчається студентами II-го курсу, спеціальності 013 Початкова освіта впродовж четвертого семестру в обсязі 2 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб надати студентам необхідні про філософію як науку та сприяти формуванню у здобувачів аналітичного мислення й конструктивного сприйняття людиною себе, світу, досвіду людства. Курс спрямований на вивчення основних періодів розвитку та досягнень світової й української філософської думки, основних проблем онтології як науки про буття, природу пізнання й закономірності пізнавальної діяльності людини, основних філософських підходів про сутність людини та сенсожиттєвих пошуків, філософського розуміння суспільства як складної багатофункціональної системи.
Мета та цілі курсу	Метою вивчення нормативної дисципліни: формування у студентів цілісного уявлення про світ, людину як цілісність, осмислення студентами сутності філософської проблематики, історії розвитку зарубіжних та українських філософських учень, актуальних питань онтології, гносеології, соціальної філософії у поєднанні з проблемами становлення української державності, розвитку національної культури в широкому контексті сучасної світової філософської думки. Для досягнення мети виділяються такі цілі : – усвідомити специфіку виникнення і функцій філософії

	<p>та особливості філософського знання у порівнянні з іншими загальноосвітніми знаннями, відмінні риси філософського світогляду у порівнянні з іншими історичними формами світогляду;</p> <ul style="list-style-type: none"> - сформувані знання про центральні проблеми філософії, базові філософські поняття та категорії, які є необхідними для сучасного універсального способу мислення; - виявити особливості основних етапів історії розвитку філософської думки, сенсу основних досягнень видатних мислителів кожної філософської епохи; - виявити специфіку основних форм буття; - розширювати уявлення про форми, структуру та функції свідомості; - поглибити знання про пізнання, істину, сформувані уявлення про основні наукові методи пізнавальної і практичної діяльності - усвідомити основний зміст філософських концепцій суспільства; - ознайомлення зі змістом проблем відчуження та самореалізації особистості в суспільстві та шляхи вирішення цих проблем.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Баранік М.В. Лекції з філософії : навч.посіб. Київ : ліра До, 2022. 166 с. 2. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Філософія : навч. посіб. для підгот. до заліку та іспиту. Харків : Право, 2021. 136 с. 3. Коваль Р. Філософія сили. Київ : Markobook, 2023. 144 с. 4. Лузан А. Вступ до філософії : навч.посіб. Київ: Центр учбової літерари, 2023. 136 с. 5. Лозовий В., Требін М., Горлач М. та ін. Основи філософських знань: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство: підручник. Київ : Центр навч.літ-ри, 2020. 1028 с. <p style="text-align: center;">Допоміжна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Андрущенко В., Волинка Г., Мозгова Н. та ін. Філософія. Природа, проблематика, класичні розділи: навч. посіб. для студ. ВНЗ. / за ред. Г. Волинки. Київ : Каравела, 2009. 368 с. 2. Бичко І., Табачковський В., Бичко А., Ярошовець В. Філософія: навч.посіб. Київ : Центр навч.літ-ри, 2019. 648 с 3. Губерський Л.В. Філософія: навч. посіб. 2-е вид., перероб. і доп. Київ : Фоліо, 2017. 621 с. 4. Найчук А.В., Ганаба С.О. Філософія історії: навч. посіб. Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д. Г., 2020. 204 с. 5. Петрушенко В. Л. Філософія: навч. посіб. Львів: Новий світ, 2012. 647 с. 6. Сандюк Л.О. Основи філософії: навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2019. 412 с. 7. Філософський енциклопедичний словник / НАН

	<p>України, Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди ; редкол.: В. І. Шинкарук (голова). Київ : Абрис, 2002. 742 с.</p> <p>8. Шукалович А.М. Філософія: навч.-метод. посіб. Львів : Растр-7, 2022. 194 с.</p> <p>9. Ярошевець В., Бичко І., Бугров В. та ін. Історія філософії: підруч. / за ред. В. Ярошовця. Київ : Центр навч. літ-ри, 2010. 648 с.</p> <p>10. Ярошевець В. Історія філософії: словник / за заг. ред. В. Ярошовця. Київ : Знання України, 2005. 1200 с.</p> <p style="text-align: center;">10. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ</p> <p>1. Інститут філософії імені Григорія Сковороди НАН України. URL : http://www.filosof.com.ua</p> <p>2. Офіційний сайт прес-служби УПЦ «Україна православна». URL: www.pravoslavue.org.ua</p> <p>3. Офіційний сайт УГКЦ. URL:http://www.ugcc.org.ua/1.0.html</p> <p>4. Портал філософія і релігієзнавство. URL: http://tureligious.com.ua/</p> <p>5. Філософія [Електронний ресурс] : навч. посібник / Ю. М. Вільчинський, Л. В. Северин, Мрачковська, О. Б. Гаєвська та ін. Київ : КНЕУ, 2019. 368 с. URL : https://shron1.chtyvo.org.ua/Vilchynskiy_Yurii/Filosofii.pdf</p> <p>6. Філософія.pdf Причепій Є. М., Черній А. М., Чекаль Л. А. Філософія: підруч. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Академвидав, 2005. 592 с. URL: http://elibrary.nubip.edu.ua/2579/1/</p> <p>7. Філософія туризму. URL: http://tourlib.net/filosofia.htm</p> <p>8. URL: www.britannica.com Он-лайн енциклопедія «Британіка»</p>
Тривалість курсу	1 семестр, 60 годин, 2 кредити.
Обсяг курсу	20 аудиторних години, з них: лекції - 10 год, семінарські (практичні) заняття - 10 год; самостійна робота - 40 год.
Очікувані результати навчання	<p>Після вивчення курсу студенти повинні знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - предмет, джерела виникнення, функції та призначення філософії; - форми і види світогляду, розуміти розбіжності світобачення і світорозуміння; - основні галузі філософського знання; - основні етапи історії розвитку філософської думки, сенс основних досягнень та видатних мислителів кожної філософської епохи; - основні форми буття; - походження, форми, структура, функції свідомості; - зміст філософського вчення про пізнання, істину; - основні наукові методи пізнавальної і практичної діяльності; - основні положення філософської концепції суспільства; - зміст проблем відчуження та самореалізації особистості в суспільстві та шляхи вирішення цих проблем. <p>вміти:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - самостійно працювати з першоджерелами; - користуватися науковою термінологією; - розрізняти специфіку світобачення і світорозуміння кожної культурно-історичної епохи; - вдаватися до діалогу, як засобу вирішення соціальних і етнічних проблем, досягнення консенсусу; - аргументовано відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему, брати участь у дискусіях, толерантно ставитися до протилежних думок; - визначати ступінь впливу релігійної свідомості на суспільство, молодь, різні верстви населення; - застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань та в особистому житті. <p>Набудуть компетентності:</p> <p>Загальні компетентності</p> <p>ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>Спеціальні компетентності</p> <p>СК 10. Здатність до активного залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.</p> <p>СК 12. Здатність до організації здоров'язбережувального, безпечного, розвивального, інклюзивного освітнього середовища.</p> <p>СК 13. Здатність усвідомлювати особисті відчуття і почуття, управляти власними емоційними станами.</p> <p>СК 14. Здатність до усвідомлення потреби в саморозвитку з метою набуття додаткових професійних компетентностей.</p>
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>РН 5. Розуміти сутність, принципи, зміст, методи, форми та організацію процесу навчання, виховання і розвитку молодших школярів.</p> <p>РН 11. Створювати безпечні, психологічно комфортні умови освітнього процесу, використовувати прийоми попередження та протидії булінгу, надавати домедичну допомогу.</p> <p>РН 13. Створювати здоров'язбережувальне освітнє середовище, зорієнтоване на особистісний розвиток молодших школярів.</p> <p>РН 15. Розуміти мету, систему цінностей та завдання професійної діяльності вчителя, та усвідомлювати свою роль (місію) як педагога початкової освіти.</p>

Ключові слова	філософія, світогляд, буття, матерія, пізнання, істина, наука, людина, особистість, суспільство.
Формат курсу	Очний (денний). Проведення лекцій і консультацій для кращого розуміння тем
Теми	Подано у таблиці.
Підсумковий контроль, форма	Екзамен у кінці 4 семестру.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з історії України, основ правознавства та психології (загальної, вікової, педагогічної).
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції, презентації, індивідуальні, групові та підгрупові завдання, дискусія.
Необхідне обладнання	Персональний комп'ютер, проектор. Наявність інтернет-зв'язку.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Поточний контроль знань студентів відбувається під час проведення практичних (семінарських) занять. Модульний контроль проводиться 2 рази впродовж семестру. Семестр закінчується здачею іспиту з нормативної навчальної дисципліни. Оцінювання знань відбувається на підставі накопичених балів за результатами поточного та підсумкового контролю всіх видів згідно зі шкалою оцінювання.</p> <p>Результат роботи студента впродовж семестру (50 балів) складається з таких видів робіт:</p> <ul style="list-style-type: none"> - семінарські заняття. За виконання завдань семінарських заняттях студент впродовж семестру може отримати 15 балів. Підсумкова кількість балів за роботу на семінарських заняттях визначається як сума балів, отриманих за усні чи письмові відповіді студента ($5+2,5+2,5+5+2,5+2,5 = 15$ балів); - самостійна робота. Оцінювання самостійної роботи студента здійснюється під час проведення семінарських занять і внесено в суму балів; - модульні контрольні роботи. Програмою передбачено дві модульні контрольні роботи. Студент за першу модульну контрольну роботу може максимально отримати 17 балів, за другу – 18 балів (17 балів + 18 балів = 35 балів); <p>Під час складання іспиту студент може максимально отримати 50 балів. Іспит студент складає під час екзаменаційної сесії в письмовій формі на платформі Moodle.</p> <p>Під час складання іспиту на платформі Moodle студент протягом 60 хвилин повинен дати відповідь на 50 тестових завдань. Кожне тестове завдання передбачає обрання однієї правильної відповіді із трьох запропонованих та оцінюється в 1 бал. Максимальна кількість балів за екзамен – 50.</p> <p>Очікується, що письмові роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями і</p>

	<p>характеризуватимуться самостійність суджень та вмінням робити власні висновки. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для незарахування викладачем, незалежно від масштабу плагіату, обману.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем, виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студент заохочується до використання також й іншої літератури, якої немає серед рекомендованих.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до іспиту.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, предмет і ознаки філософії та філософствування. 2. Світогляд, його структура, риси, суспільно-історичний характер. 3. Історичні типи світогляду: міфологія, релігія, філософія. 4. Філософський світогляд. Характерні риси філософського мислення. 5. Філософія в системі галузей наук. 6. Проблема “Схід-Захід” у розвитку сучасної цивілізації. Особливості західного та східного філософського мислення. 7. Стародавньоіндійська філософія: періодизація, джерела та напрями. 8. Провідні ідеї філософії Стародавнього Китаю. Даосизм. Конфуціанство. 9. Основні риси античної філософії. 10. Західноєвропейська філософія середньовіччя (XIII – XV ст.). 11. Людина і суспільство у філософській думці епохи Відродження. 12. Емпіризм та раціоналізм у філософії Нового часу (XVII – XVIII ст.). 13. Французький матеріалізм і Просвітництво другої половини XVIII ст. 14. Класична німецька філософія. Іммануїл Кант. 15. Філософська думка Давньоруської держави. 16. Гуманістичні та реформаційні ідеї у філософській думці України (кінець XV – початок XVII ст..) 17. Філософська система Григорія Сковороди. 18. Класична українська філософія. 19. Філософія в радянській Україні. 20. Філософська думка в українській діаспорі у 1920-1990 рр. 21. Українська історіософія. 22. Позитивізм, неопозитивізм і постпозитивізм. 23. Сучасна релігійна філософія (неотомізм, тейярдизм, персоналізм). 24. Філософія життя та її напрями. 25. Психоаналіз і неофрейдизм. 26. Феноменологічний напрям у філософії. 27. Онтологія, її основні проблеми та категоріальні визначення.

28. Філософський сенс проблеми буття. її історичне усвідомлення.
29. Категорія буття: її суть і специфіка.
30. Основні форми буття.
31. Формування науково-філософського поняття матерії. Матерія і рух.
32. Простір і час як форми існування матерії.
33. Проблема свідомості у філософії.
34. Структура свідомості. Свідомість та самосвідомість
35. Пізнання як предмет філософського аналізу. Структура процесу пізнання.
36. Емпіричне та раціоналістичне пізнання. Інтуїція.
37. Поняття істини. Абсолютна і відносна істина.
38. Наука і наукове пізнання. Структура наукового знання.
39. Діалектика як теорія і метод.
40. Філософія і наука
41. Філософська антропологія як розділ філософського знання. Предмет філософської антропології.
42. Основні підходи до сенсожиттєвих пошуків. Проблема смерті.
43. Основні філософські підходи до сутності людини
44. Поняття суспільства у філософії. Основні підходи до розуміння суспільства.
45. Суспільство як самоорганізуюча і саморозвиваюча система.
46. Співвідношення природи і суспільства Матеріальні основи розвитку суспільства.
47. Політична система суспільства.
48. Духовна сфера суспільства.
49. Суспільна рівність і нерівність. Свобода та необхідність
50. Людина в суспільній системі: індивід, індивідуальність, особистість у суспільстві.
51. Філософія історії. Основні теорії історико-культурного процесу.
52. Сучасне інформаційне суспільство.
53. Поясніть поняття: *антропоцентризм*.
54. Поясніть поняття: *відчуття*.
55. Поясніть поняття: *гносеологія*.
56. Поясніть поняття: *гуманізм*.
57. Поясніть поняття: *дедуктивний метод*.
58. Поясніть поняття: *діалектика*.
59. Поясніть поняття: *дуалізм*.
60. Поясніть поняття: *емпіризм*.
61. Поясніть поняття: *індивід*.
62. Поясніть поняття: *індивідуальність*.
63. Поясніть поняття: *індуктивний метод*.
64. Поясніть поняття: *істина*.
65. Поясніть поняття: *інтуїція*.
66. Поясніть поняття: *матері*.
67. Поясніть поняття: *наука*.
68. Поясніть поняття: *онтологія*.
69. Поясніть поняття: *особистість*.
70. Поясніть поняття: *поняття*.
71. Поясніть поняття: *раціоналізм*.

	<p>72. Поясніть поняття: <i>рефлексія</i>.</p> <p>73. Поясніть поняття: <i>свідомість</i>.</p> <p>74. Поясніть поняття: <i>сприйняття</i>.</p> <p>75. Поясніть поняття: <i>суспільство</i>.</p> <p>76. Поясніть поняття: <i>українська історіософія</i>.</p> <p>77. Поясніть поняття: <i>уявлення</i>.</p> <p>78. Поясніть поняття: <i>філософія</i>.</p>
Опитування	Анкету з метою оцінювання якості курсу буде надано після вивчення курсу.

Схема курсу

Тиждень	Тема занять	Форма діяльності та обсяг годин	Термін виконання
Змістовий модуль I. Зародження й історичний розвиток філософії.			
1.	Тема 1. Вступ. Філософія як специфічний тип знання. Філософія Стародавнього світу.	Лекція – 2 год, самостійна робота – 6 год	
2.	Тема 2. Західноєвропейська філософія середньовіччя та епохи Відродження. Філософія Нового часу (XVII – XVIII ст.).	Семінарське заняття – 2 год, самостійна робота – 4 год	
3. 4.	Тема 3. Філософська думка в Україні.	Лекція – 2 год, семінарське заняття – 2 год, самостійна робота – 4 год	
5. 6.	Тема 4. Основні напрямки сучасної світової філософії.	Лекція – 2 год, семінарське заняття – 1 год, самостійна робота – 6 год практичне заняття – 1 год.	
Змістовий модуль II. Теорія філософії.			
7.	Тема 5. Онтологія.	Лекція – 2 год, самостійна робота – 6 год	
8.	Тема 6. Гносеологія.	Семінарське заняття – 2 год, самостійна робота – 4 год	
9.	Тема 7. Філософська антропологія.	Лекція – 2 год, самостійна робота – 4 год	
10.	Тема 8. Соціальна філософія.	Семінарське заняття – 1 год, самостійна робота – 6 год практичне заняття – 1 год.	